

Dr. W. H. GISPEN Jr.

„En de draak stond vóór de vrouw (dat is: de Kerk) die baren zoude, opdat hij haar kind zoude verslinden, wanneer zij het gebaard zou hebben” (Openb. 12 : 4).

Dáárom moet die vrouw, die Kerk, hier op aarde vluchten (Openb. 12 : 6) in de woestijn, omdat ze dat Kind, dat zaad het aanzijn gegeven heeft: omdat ze Christus heeft mogen brengen in de wereld en aan de wereld.

„En de draak vergrimde op de vrouw, en ging henen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben” (Openb. 12 : 17).

Waarlijk, de geboorte van den Zaligmaker is de daad Gods, die verklaart de geschiedenis der wereld van het Paradijs af tot aan het einde, als de jubel rijst: „Nu is de zaligheid en de kracht en het Koninkrijk geworden onzes Gods, en de macht van zijnen Christus; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God, dag en nacht, is nedergeworpen” (Openb. 12 : 10).

Zonder dit Kind geen reden voor Satans haat, voor Augustus' bevel, voor 't optrekken naar de eigene stad.

Maar dit Kind geboren en het blijft (onder alle verdrukking en haat en strijd) zinrijk, met een vaste lijn, een verheven doel:

Eere zij God!

Ik kan het begin van den Kersttekst in tweeërlei zin nemen.

„En het geschiedde in diezelfde dagen”, dat geeft den tijd aan, waarin dat rijk van Herodes en van Augustus sterk was.

't Geeft echter ook den tijd aan, waarin dat heerlijke van Lucas 1 geschiedde. 't Zijn de dagen, vol van de beloften, de aankondigingen van God. Niet alleen vol van dat wereldsche gedoe, maar ook van de lofzangen om „den Opgang uit de hoogte”. Waarin verklaard wordt de geschiedenis van het heil.

De Messiasverwachting moge in zekeren zin algemeen-menschelijk zijn, aangestoken door de moederbelofte, het noodsein van de geheele wereld tot den hemel — de geschiedenis des heils is gebonden aan 'n bepaald volk: Israëel. Aan 'n bepaald huis: 't huis van David.

8

DE GEBOORTE VAN DEN ZALIGMAKER

Aan 'n bepaalde stad (sinds Micha): Bethlehem, de stad Davids.

En nu verklaart de geboorte van den Zaligmaker die geschiedenis des heils.

Want die geboorte geschiedde „als zij daar waren”, Jozef en Maria „in hunne eigene stad, de stad Davids, die Bethlehem genaamd wordt (omdat hij uit het huis en geslacht Davids was).”

Hij was daar, om ingeschreven te worden en had Maria medegenomen, omdat ze in verwachting was en zijn bescherming noodig had.

Hij was daar, omdat Herodes de Romeinsche belastinginschrijving mocht regelen op Joodsche wijze en omdat de Joden rekenen met het huis en het geslacht, waaruit ze stammen.

Hij was *daar*, in Bethlehem, broodhuis, dat stadje, die stad Davids. Maar David heeft zich in zijn lateren tijd niets meer van Bethlehem aantrokken en Jezus heeft nooit zijn geboorteplaats bezocht.

David heeft de aandacht afgewend van Bethlehem naar het aardsche Jeruzalem en Jezus heeft zijn Kerk doen naderen door zijn hemelvaart, door zijn stijgende lijn, tot het hemelsche Sion.

En Bethlehem ligt berooid. . . .

En toch: „het geschiedde” (dat is de tweede maal) maar nu: „als zij dáár, in Bethlehem waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zou, en zij baarde haren eerstgeboren zoon” dáár, in Bethlehem.

Dat moest.

Om dat Bethlehem—Efratha te eeren met deze daad Gods, moest de machinerie van het Romeinsche wereldrijk in beweging.

Waarom?

Omdat zóó de zon der gerechtigheid verschijnt aan dát punt van den horizon, dat God had gemerkt met zijn teeken der profetie. Uw wil geschiede!

Opdat zóó de Kerk weten zou, dat nu niet meer duister is de afhouwing van Davids stam, de inkrimping, de terugdrijving van dat huis naar Bethlehem, het omkeeren, verwoesten van zijn kroon en scepter. De Heere wilde een afgesnedene zaak op de aarde doen. Hij wilde de dwaasheid van dat kleine Bethlehem zijn Zoon doen

Dr. W. H. GISPEN Jr.

dragen al in de geboorte: scheut uit afgehouden tronk! Geen gedaante noch heerlijkheid! Heel de geschiedenis der profetie, des heils, verklaard: lijdende knecht des Heeren, wortel uit dorre aarde. Herbegin nadat Davids huis zijn weg verdorven had. Herschepping van de kern uit, van Bethlehem uit. Afsluiting der voorzeggingen. Bethlehem: broodhuis!

Nu, nu is de geschiedenis des heils in beginsel verklaard.

Het moest, Jeruzalem voorbij, naar Bethlehem. En als zoon van een timmerman voor de wereld. Gewonde verzenen. Niet Davids residentie, maar Davids herderswoonplaats. Echt vrouwenzaad! Dwaasheid, het verachte der wereld, dat God uitverkoor. Eerste trap in staat der vernedering.

En toch: aan den anderen kant: Micha krijgt gelijk en alle profeten en deze geboorte dáár voldoet aan alle eischen.

Gaan we dan naar Bethlehem?

Om er het verachte, dat voorspeld was, te zien en te achten? En deze geboorte als daad Gods te eeren? Want „eere zij God in de hoogste hemelen!”

Want nu Maria moeder wordt in Bethlehem, de afstammeling van David in de stad Davids, nu is Gods belofte aan David vervuld:

„Ik zal uw zaad na u doen opstaan, dat uit uwen lijve voortkomen zal, en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen” (II Sam. 7 : 12).

Hoe leven in het licht van Bethlehems kribbe alle feiten en woorden van de heilsgeschiedenis van het Oude Testament: de moederbelofte: 't is al verpletterd worden der verzenen (geene plaats voor hen in de herberg!); in een krib ligt de Zaligmaker; de belofte aan Abraham: 't is in 't beloofde land; aan Juda: Silo komt; aan David en de hoorders der profeten.

En als we dan zien, hoe zelfs in deze eeuw nog velen buigen voor den Koning uit Bethlehem (al wenden zich velen van Hem af), zie, dan verklaart deze geboorte ook de heilsgeschiedenis tot op heden. Ja, tot op het einde der wereld. Want dan zullen we *moeten* buigen voor dezen Koning, den Zoon des menschen, die geboren werd in 'n krib, in Bethlehem.

„En gij Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de

DE GEBOORTE VAN DEN ZALIGMAKER

duizenden van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een Heerscher zal zijn in Israël, en wiens uitgangen zijn van ouds, van de dagen der eeuwigheid. Daarom zal Hij hen overgeven tot den tijd toe, dat zij, die baren zal, gebaard hebbe; dan zullen de overigen zijner broederen zich bekeeren met de kinderen Israëls. En hij zal staan en zal weiden in de kracht des Heeren, in de hoogheid des Heeren zijns Gods; en zij zullen wonen, want nu zal hij groot zijn tot aan de einden der aarde" (Micha 5 : 1—3).

Duister zonder deze geboorte: duistere woorden!

Maar deze geboorte verklaart heel de heilsgeschiedenis. Ja, maar als daad van God. Hemel en Bethlehem, Engelen en herders, Heilige Geest en Maria, dat is: God en mensch: verbond. Verbondsbelofte, verbondsdaad!

Staan wij met het licht van deze geboorte overgoten?

Is mijn levensgeschiedenis heilsgeschiedenis?

Mijn grondtoon op Kerstfeest: dank van den verbondeling? Het „eere zij God”?

De wereld hongert.

God geeft.

Een geboren Zaligmaker is iets onzeker: „is deze ons van God gezonden?”

Een *te Bethlehem* geboren Zaligmaker is daad van God. Dat werpt licht op de geschiedenis des heils, geeft aan haar inhoud, beteekenis. Niet tevergeefs hebben ze geprofeteerd, „de heilige Profeten van het begin der wereld" (Luc. 1 : 70). Deze is het. Dat weten zelfs de Schriftgeleerden! Dit licht schijnt als het licht van God, Zoon Gods, beloofde Gods. In de kribbe het licht der wereld, de zon van Israël! Dáár, in Bethlehem: het antwoord op de vragen der heilsgeschiedenis in offers, ceremoniën. De vervulling van haar profetieën. In die geboorte de daad Gods, die verklaart de geschiedenis des heils. Want heil is redding. En niemand heeft die redding gezien, die verlossing, dan door een verlosser. Cultuur baat niet. 'n Persoon is noodig. En niemand uit Adam is ooit heil deelachtig geworden dan door *dezen* Verlosser, *dezen* Beloofde, *dezen* verzegelde des Heeren. Verzegeld, als ècht gewaarmerkt, door Bethlehem.

Dr. W. H. GISPEN Jr.

En dan spreekt de schamelheid, de kribbe en Bethlehem zelf u toe van toorn Gods op Hèm.

Wat was het Kerstfeest voor Jezus?

En nu naderen we dengene, die door zijn geboorte licht werpt op Jesaja 53 en de lijdenspsalmen. Nu komen we tot het zien in dezen steenen voederbak van de daad Gods: schuldigmaking: schuldigverklaring. Bloed eischend.

Daarom naast de kribbe de smeeking tot allen, die dit licht, dezen commentaar op de heilsgeschiedenis, deze daad Gods, niet zagen nog. Want hoe kunnen ze Kerstfeest vieren en Engelenzang zingen, als ze niet eerst die smeeking vervullen (door Gods Geest geleid): „Zoo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege, laat u met God verzoenen. Want dien die geene zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in hem” (II Cor. 5 : 20, 21).

En eerst als we dit zien, zien we de geboorte van den Zaligmaker als daad van God, die verklaart de heilsgeschiedenis. Wat wordt dan de geschiedenis van Israël en van de Kerk, van Oude en Nieuwe Testament en heden en toekomst mooi! Dan kunnen we zeggen: „En het Woord is vleesch geworden, en heeft onder ons gewoond. . . . vol van genade en waarheid” (Joh. 1 : 14).

Wanneer er door de geboorte van den Zaligmaker licht wordt geworpen op de geschiedenis der wereld: den strijd tusschen vrouwenzaad en slangenzaad en Genesis tot Openbaring, de volheid des tijds, en ook op onzen tijd; wanneer er door de geboorte van den Zaligmaker licht wordt geworpen op de geschiedenis van het heil. . . . hoeveel te meer verklaart de geboorte van den Zaligmaker als daad van God de geschiedenis der geloovigen.

Neem ze maar: Eva en haar Kaïn, Abraham in zijn verheuging, omdat hij den dag van den Messias zag, Jakob in zijn: „op uw zaligheid wacht ik, o Heere!” Mozes in zijn middelaarschap tusschen God en Israël, David in zijn Messiaansche psalmen. Neem ze maar: Jesaja en Micha en al de profeten, die ons dit bedienden. Al

DE GEBOORTE VAN DEN ZALIGMAKER

hun levenservaringen (Jeremia en Ezechiël!), al hun vervolgd worden, 't ontvangt licht van deze geboorte als daad van God.

Bethlehems kribbe is Gods rechtvaardiging.

Na al de profeten heeft Hij zijn eigen Zoon gezonden.

„God voortijds veelmaal en op velerlei wijze tot de vaderen gesproken hebbende door de Profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door den Zoon” (Hebr. 1 : 1).

Neem haar, als ge zelf gelooft: uw eigen levensgeschiedenis: ze is de worsteling, om den Zoon Gods te volgen, Die kindeke werd, kindekens tot voorbeeld stelde, uit den hemel de kribbe aanvaardde.

„Want dat gevoelen zij in u hetwelk ook in Christus Jezus was, die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roef geacht heeft, Gode evengelijk te zijn, maar heeft zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den menschen gelijk geworden” (Fil. 2 : 5—7).

Zalig, wiens levensgeschiedenis licht ontvangt uit de kribbe!

Maar neem dan bovenal Jozef en Maria.

Zie, hoe de geboorte van den Zaligmaker als daad Gods de geschiedenis van hen als geloovigen verklaart.

Jozef . . . deze geboorte maakt uw probleem begrijpelijk. 't Kind ziet u aan! De herders komen vertellen van de Engelen! Zonder deze geboorte: duisternis! Maar nu: God doet de neev'len wijken! Het Kind is *u* geboren, *ons!*

Maria . . . zonder deze geboorte was de belofte in de aankondiging leugen, uw gehoorzaamheid tevergeefs. Maar . . . het geschiedde als gij met Jozef daar waart . . . God heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw ook aan u nooit gekrenkt.

Ja . . . God!

Deze geboorte is zijn daad!

De wereld taxeert den schat, in dit Kind gegeven, niet. Ze kan dit onzienlijke niet laten opgeven en opschrijven. De smaadheid van Christus acht ze minderen rijkdom te zijn dan haar schatten.

Maar gij . . . kom gij en beschrijf gij, schrijf gij op uw schatten, door God u geschonken in zijn onuitsprekelijke gave. Ziet ge dan niet de geschiedenis van uw leven door deze geboorte als daad Gods ver-

Dr. W. H. GISPEN Jr.

klaard? Abraham en Jozef, David en Maria, profeet en Mozes, ze roepen ons toe: gehoorzaam! Reis gehoorzaam uw weg, dien Gods Woord en zijn Voorzienigheid u wijzen! Dan zullen we bij de kribbe dit jaar de geboorte van den Heiland roemen als daad Gods, die de nevels op doet klaren.

Dáárom die tegenspoed, om mij los te maken van de taxatie van de wereld, van Augustus, en mij te geven de schatting van Maria en Jozef. Dat Gods bevel ons het voornaamste wordt: „Mij geschiede naar Uw woord.”

En als we dan, door schuldbesef verslagen, ook dit jaar bij de kribbe voor ons gebrek aan gehoorzaamheid verzoening mogen vinden in *zijn* gehoorzaamheid, te liggen in de kribbe, dan kunnen we niet meer beschrijven, schatten den rijkdom van dit Kind. Ja, dan wordt deze geboorte slechts door één uitdrukking benaderd: daad Gods.

En daarom:

„Eere zij God in de hoogste hemelen!”